

TURISME: UN FUTUR INCERT

La conservació dels espais naturals que encara ens queden és molt important, cosa que, juntament amb la fragilitat dels ecosistemes insulars i la limitació de recursos clau, com l'aigua, imposa un model de creixement restrictiu, selectiu i extremadament respectuós cap al medi, amb la finalitat de no alterar ni malmetre més recursos naturals dels estrictament necessaris. És evident que el destí i el benestar de les futures generacions d'eivissencs i formentersers s'està comprometent amb la forma de procedir d'avui.

Un plantejament així no ha sorgit en el passat, tal vegada per inconsciència o per pura inèrcia, però a l'actualitat es coneixen els processos naturals que regeixen els ecosistemes, i es té una idea aproximada de l'impacte en pèrdues de potencialitats que el desenvolupament improvisat ha tengut per a cada una de les illes.

Al turisme, indubtablement font de riquesa i progrés per a la nostra comunitat, li passa com a altres tantes coses, que són bones en petites proporcions, però molt negatives en excés. A Balears la mala experiència viscuda en els "booms" dels anys 60 i 70, ho ha estat prou per introduir la mesura.

A l'actualitat tres illes: Mallorca, Eivissa i Formentera, han arribat a una situació de degradació ambiental progressiva, de dubtosa reversibilitat, Menorca segueix el mateix camí.

L'impacte ecològic ha sèt important, les illes estan acabant les seves reserves d'aigua. Algunes ja des de fa anys han hagut de recórrer a produir-la artificialment. La destrucció ambiental va en augment i passa a ser el principal enemic del sector turístic.

CRISI?

Avui la major part de la nostra població activa està directament o indirectament lligada al turisme. Per tant som una comunitat d'economia terciaritzada, per bé o per mal, i fa aborronar el sol fet de pensar en el destí de les illes si per "qualsvol" raó es col·lapsa el turisme.

No hi ha dubte que ens trobam en un moment crític, i ja es parla de buscar alternatives.

COM VIURE I SEGUIR VIVINT DEL TURISME?

Els experts diuen que el turisme és un factor, que augmentarà en la societat del futur. Però, com fer que no es desplaci cap a altres indrets?, com evitar que segueixi degradant el medi i a si mateix?, quin és el model adequat per a les nostres illes?, què fer amb la pressió i especulació del sector immobiliari-constructor que podria quedar paralitzat?

"NOMÉS LA QUALITAT ATREU QUALITAT", aquesta podria ser la resposta intel·ligent.

El turisme anomenat "D'alt standing" es guia per altres motivacions de les que actualment li oferim, exigeix un nivell de servicis que no podem donar.

La Naturalesa és un bé escàs i n'hi ha que pensen que una manera d'ofertar millor qualitat turística és oferir millor qualitat de Natura, però això sí, ubicada a llocs verjos amb camps de golf, etc. que hom pot veure amb molta desconfiança, ja que, una acció d'aquest tipus minvaria encara més els espais verjos que ens queden, la qual cosa demostra ben a les clares la idea del que això significaria.

No hi ha cap dubte que millorar l'actual oferta dotant-la de millors serveis i amb infraestructura en condicions seria positiu. El que queda per invertir tot això, si és que es vol competir amb els nous destins turístics que a hores d'ara compten ja amb un nivell qualitatiu molt més alt que el nostre, és resoldre ¿qui ha d'assumir el cost de les des economies general?. Amb una paraula, qui pagarà les infraestructures i serveis necessaris per a aixecar la qualitat fins a uns nivells dignes i competitius?. És molt el capital precís per dur-ho a terme i una alternativa com aquesta podria quedar com el "conte

de mai acabar" i perllongar una mica més l'agonia del sector. I mentrestant pagarien justos per pecadors.

Molts creim que quan es parla de turisme o d'alternatives de qualitat, es suggereix l'opció per un turisme qualificat. Buscar la competitivitat és l'especialització, que en termes d'economia "regional" vol dir: SUBSTITUIR LA DEPENDÈNCIA PER L'ESPECIALITZACIÓ.

TURISME DE TERCERA EDAT?

Es parla de qui pot fer-se amb aquest mercat. S'ha volgut utilitzar com a alternativa d'hivern, allargar l'estacionalitat, etc., i el cas és que encara no estam preparats per a optar en termes generals a aquesta modalitat de turisme.

Es precis un model de turisme especialitzat, amb fortes inversions en seguretat ciutadana, especialitzacions en diferents serveis (geriatria, assistències, animació, etc.) i molta d'imaginació. No és tan senzill transformar infraestructures destinades al turisme de masses en altres per a la Tercera Edat. Per atreure els jubilats, ja siguin europeus com d'altres indrets, ens manca una gran vocació de zona de pau, tranquil·litat etc. que ara per ara no podem oferir-los a plena temporada amb l'excepció de la temporada d'hivern on tots els serveis queden tancats.

RECONVERSIÓ

El vertader repte per a les nostres illes és saber reconvertir l'actual model de turisme massiu en un altre model que es mantengui dinàmic, competitiu i rendable, que no suposi més ocupació de territori, ni cap destrossa ambiental afegida.

Tota reconversió és difícil, llarga i traumàtica, però podem constatar que el sector públic veu més aconsellable donar cap suport a una reconversió de les nostres estructures actuals cap a un mercat que hem de captar, que no la perpetuació de l'agonia de la nostra indústria principal.

També hem de reconvertir els responsables de la situació, és a dir, poders públics, empresariats, professionals i ciutadania en general. Hem de ser uns defensors a ultrança i uns ecologistes apassionats per conservar el poc que ens queda, la natura és la major riquesa, l'única garantia, el millor aval.

SENTIMENT DE POBLE

El nacionalisme "ben accentuat", és sinònim d'amor a la terra, i encara que pogués semblar insolidari amb altres terres del nostre entorn i marc comunitari, tan sols amb les raons ecològiques de l'Estratègia Mundial per a la Conservació, podem sustentar i defensar: QUE EL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC SOLS POT JUSTIFICAR-SE EN UN TERRITORI TAN SINGULAR COM LES NOSTRES ILLES, EN BENEFICI DELS HABITANTS DE DIT TERRITORI.

No podem seguir essent "l'hortet" incondicional de capitals externs. Si algú ha de sembrar hem de ser nosaltres. I si algú ve invertir té que ser amb garanties de què duri.

Som un petit territori envoltat de mar, no tenim, ni s'ha determinat fins a quin nivell màxim d'ocupació humana podem arribar, però el que sí és evident és que fa molt de temps que l'hem sobrepassat i el que és més greu, hem afavorit la sobrecàrrega promovent l'aportació artificial de sòl (terrenys menjats al mar), energia, aigua, etc. etc. Fa molt temps ja, que tendríem d'haver ajustat el desenvolupament turístic a la capacitat de les nostres illes per a conservar i salvaguardar el medi ambient, els recursos, i la nostra pròpia personalitat, (cultura i tradicions, llengua, etc.).

ELS NOSTRES LÍMITS

El model econòmic, la massificació del nostre turisme, l'especulació del sòl, etc. ens han portat a l'ac-

tual situació, a Mallorca, Eivissa i Formentera hem arribat ja als límits i Menorca des de fa uns anys hi està arribant (recordem Ciutadella), cal posar-hi fre i cercar la solució.

Hem de ser conscients que mentre hi ha saturació a moltes de les zones de les illes, n'hi ha d'altres que per sort no pateixen aquest mal, encara que per aquesta causa, a zones de població rural (l'interior), on el turisme de masses, on l'afany de les urbanitzadores, i on l'especulació just acaba d'iniciar la tasca de degradació d'espais verjos encaminats per les brillants idees d'alguns consellers de turisme i els seus acòlits, els municipis demanden convertir els seus territoris en semi-turístics com a única via per a poder progressar (recordem: els inevitables camps de golf, l'agroturisme, els hotelets petits i de luxe, la transformació de possessions en hotels, cases de 2ª residència, etc.).

Més excuses per a seguir saturant, per a seguir desfent, per a seguir especulant, per a seguir invadint. Encara que hi puguin tenir dret, de poc serveix intentar frenar el creixement per dalt si no el tallam per la rel.

És imprescindible trobar un mecanisme just perquè els municipis no beneficiats directament del turisme, però que sí hi aporten: aigua, paisatge, espais naturals, etc., per tant contribueixen al seu desenvolupament, rebin quelque cosa a canvi. Hi ha d'haver solidaritat entre els municipis.

REDIMENSIONAR?

Gran part dels problemes ecològics obeeixen al consum excessiu o a ritmes anti-naturals dels elements que generen factors no assimilables pels ecosistemes, igual que la nostra societat, on els aspectes positius i fonamentals del turisme es perden pel ritme excessiu en què es desenvolupen.

El nostre poble és d'hàbits lents, la Natura també ho és, així els ritmes de desenvolupament també ho haurien de ser.

No hi ha fórmules màgiques, les solucions urbanístiques ecològicament harmòniques a un lloc poden no ser-ho a un altre, les nostres illes en el seu propi territori són prou contrastades com per desaconsellar la lliure extrapolació de models d'unes a altres, o dins d'elles mateixes.

L'ESTRATÈGIA

Qualsevol alternativa al model de turisme de masses, passa per escollir una estratègia de desenvolupament per la comunitat, i dins d'ella, definir sub-estratègies turístiques concordants. amb moltes de probabilitats haurem d'adoptar models insulars individualitzats, (zones agràries, zones turístiques, etc.), ja que els nivells de dependència d'algunes illes podrien no ser reconduïbles cap a altres objectius.

Els eivissencs i formentersers hem de decidir quins nivells de deteriorament ambiental estam disposats a tolerar a les nostres illes, i a què haurem de renunciar a favor de la defensa d'un patrimoni natural de relevància mundial.

Per la seva transcendència, pel present i per les futures generacions, posar fronteres i portes al desenvolupament sols pot sortir d'un ample consens entre forces socials de les illes. Sols així obtindrem el suport necessari per imposar per una banda un esquema i marcar la ruta a totes les administracions involucrades, i per altra, la força de compromís que obligui el seu compliment sens dubtes ni delacions.

El pacte social no s'ha produït encara, sembla que s'està en el camí, cal arribar a l'acord definitiu, ja que sols així tendrem l'èxit, ja que la indefinició seria una imprudència i una decisió unilateral un absurd.

Sgt: Paula Guillem Ripoll

PROBLEMÀTICA DE LA DROGA

La passada legislatura el grup parlamentari Esquerra Nacionalista-PSM va dur a debat parlamentari distintes iniciatives i una interpel·lació sobre la problemàtica de la droga, sense que aconseguíssim fer aprovar gaires propostes concretes.

A l'actual legislatura, a més de continuar amb iniciatives concretes sobre els problemes que hem anat detectant, presentarem una interpel·lació, l'any 1988, en la qual es varen aprovar 5 de les nostres propostes. En aquestes es preveia la formació d'una comissió d'investigació i estudi sobre la problemàtica de la droga a les Illes Balears; una actualització del treball que es fa amb metadona; la incorporació de tècnics i persones que treballen en el sector a les comissions polítiques que estableix el Govern Balear; la informació a la societat i al Parlament de l'evolució de la problemàtica de les toxicomanies, així com la presentació de l'actualització del Pla de Lluita contra la Droga a les Illes Balears, com a adaptació del Pla Nacional de Droga.

Després de molt de temps d'estudis s'ha arribat al resum final i el nostre grup parlamentari ha presentat un conjunt de propostes de resolució, a partir dels problemes que creim que existeixen. Les nostres propostes són el resultat de l'experiència de persones lluitadores preocupades pel tema, i de tècnics i treballadors que estan fent feina dia a dia en aquest terreny, i en una mesura important de les opinions de les persones i col·lectius que han acudit a la Comissió de Droga del Parlament, moltes vegades a petició nostra.

Les nostres propostes de conclusions són indubtablement millorables i estan obertes a suggeriments que haurien d'arribar abans que se celebri el plenari del Parlament.

Conclusions que presenta el Grup Parlamentari Nacionalista i d'Esquerra a la Comissió d'Investigació de la problemàtica de les toxicomanies a les Illes Balears.

1.- El Parlament de les Illes Balears constata que la problemàtica de la drogadicció és una de les més importants de la nostra societat i afecta a tots els sectors socials. Es per això que es necessiten programes d'actuació recolzats per totes les administracions públiques i entitats privades que tinguin interès per aquest problema, evitant que les diferències polítiques entre els dirigents de les distintes administracions i entitats, afectin negativament el funcionament dels centres o programes. És urgent la participació ciutadana impulsada des de les administracions i la coordinació de totes les institucions que treballen en aquest camp.

2.- El Parlament de les Illes Balears vol fer reconeixement públic a

aquelles entitats sense fi de lucre, tècnics i voluntaris que han treballat i treballen en el problema de la drogadicció a les Illes Balears, moltes vegades en males condicions i sense els recursos econòmics, etc. suficients.

3.- Cal establir un programa concret d'actuació per tal de coordinar amb eficàcia els serveis de les administracions públiques: estatal, autonòmica i local. A partir dels problemes detectats a les persones que pateixen les toxicomanies i no des de plantejaments burocràtics. S'ha avançat en la coordinació dels professionals de les distintes administracions, però cal avançar també urgentment amb la coordinació de les institucions polítiques. S'ha de partir de les necessitats reals a l'hora d'oferir les alternatives concretes, de les realitats de les persones que pateixen les toxicomanies i no seguir creant superestructures.

4.- Els centres o programes han de presentar els projectes i les memòries anuals del que s'ha realitzat, fixant objectius, metodologia, tècniques, plantilles i recursos econòmics utilitzats per dur endavant el treball tant de prevenció com de tractament o reinserció, per tal de poder avaluar el treball realitzat i els resultats.

5.- Tot programa de tractament de toxicomanies ha d'anar acompanyat de la prevenció i el tractament de la SIDA.

6.- Cal reforçar els recursos existents a nivell de prevenció. S'ha de continuar i intensificar l'actual coordinació existent.

7.- A nivell assistencial cal mantenir, millorar i aprofundir la tasca de la unitat tècnica i científica de Son Dureta.

8.- Cal ampliar l'acollida de les persones que pateixen la toxicomania. Es necessiten més Centres d'Activitats o Hospital de Dia pel seguiment del tractament ambulatori. En aquest aspecte, els medis actualment existents són mínims.

9.- Es necessari tornar posar en funcionament l'atenció directa als toxicòmans al centre o unitat de la Conselleria de Sanitat. A més de l'opció del Servei Municipal de Drogues, cal que continuï el servei de la Conselleria o se'n creï un altre.

10.- Cal crear més llits de desintoxicació hospitalària dels que actualment existeixen. L'Hospital General, la Creu Roja, la residència de Can Misses a Eivissa i la Residència de la Seguretat Social a Maó, són els centres adequats.

11.- S'ha de mantenir la Comissió de Seguiments dels programes de Tractament amb Metadona a la Conselleria de Sanitat. La Conselleria ha d'acreditar i subvencionar els nous centres de tractament amb metadona.

12.- Les institucions públiques han d'impulsar la potenciació, creació i coordinació dels serveis de reinserció. S'ha d'impulsar cooperatives i moviment associatiu per tal d'aconseguir feina, convivència i integració a la vida social, cultural, etc. Cal reclamar a l'INEM, al "Pla Nacional de Droga" INSERSO, Conselleries de Treball i Sanitat i Acció social, recursos econòmics per tal de fer possibles alternatives de reinserció.

13.- S'han de potenciar els programes i l'assessorament de tot tipus per a les persones drogodependents que presenten problemes jurídics. Calen més recursos i més feina per al tractament i reinserció dels presos toxicòmans. Es necessària una actuació conjunta de les institucions que treballen el tema de les toxicomanies amb el Ministeri de Justícia.

14.- S'ha de procurar un repartiment equitatiu de les ajudes econòmiques terapèutiques a partir de la constatació dels distints programes de tractament i de l'avaluació que s'hagi fet dels resultats anuals que s'obtenen.

15.- Les administracions públi-

ques haurien de tenir un servei d'assessorament i informació als col·lectius que es dediquen a la problemàtica de les toxicomanies, per tal de facilitar-los, fonamentalment, les tasques burocràtiques.

16.- S'han de potenciar les iniciatives del voluntariat social com a forma de participació dels ciutadans, a través de les entitats que no depenen de les administracions públiques.

17.- Cal crear un centre d'Investigació i estudi sobre la problemàtica general de les toxicomanies, i al mateix temps de preparació i formació de persones que des de la seva feina facin front a aquesta problemàtica.

18.- Constatam la poca informació, efectivitat i recursos destinats a les Illes Balears per part del "Pla Nacional de Droga". Cal que la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social presenti un Pla Territorial actualitzat de la problemàtica de les toxicomanies a les Illes Balears al Pla nacional, i que informi exhaustivament de tot al que fa referència a l'esmentat Pla.

19.- Constatam la poca efectivitat de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social del Govern de les Illes Balears en el tractament dels problemes de la drogadicció, fins el punt que des de l'aprovació de la Moció R.G.E. 976/88, presentada pel nostre Grup parlamentari, relativa a aquest tema i que a través d'ella es creava la Comissió d'Investigació sobre la problemàtica de les toxicomanies, aquesta Conselleria ha incumplit els punts 2. i 4. d'aquesta Moció i que deien:

• 2. Que els responsables polítics de la problemàtica de les toxicomanies a les Illes Balears de l'administració autonòmica comparexqui almenys una vegada en cada període de sessions davant la Comissió d'Assumptes Socials del Parlament per tal d'expressar l'evolució de la situació de la problemàtica de toxicomanies i drogodependència a les Illes Balears.

• 4. Que abans de finalitzar l'any en curs el Govern de la CAIB presenti a debat parlamentari, mitjançant una comunicació prèvia i els estudis pertinents, l'actualització del Pla de Lluita contra la Droga a les Illes Balears, com a adaptació del Pla Nacional de Droga.

Instam, en conseqüència, a la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social del suplement rigorós d'aquests i tots els acords que s'han pres i que es prenguin al Parlament de les Illes Balears sobre aquest tema.

Sgt. Sebastià Serra Busquets.

El debat de l'autodeterminació del nostre poble

Per Sebastià Serra Busquets, Diputat del PSM-EN

La primera gran sorpresa en què m'he trobat ha estat la posició de certs caps de grups polítics, i fins i tot de governs, que diuen que no s'ha de debatre el concepte de l'autodeterminació.

Pens, que en tota democràcia no hi ha cap tema que no es pugui discutir. Ja estam, que les democràcies tenen limitacions, però de cap de les maneres podem admetre posicions que només semblen pròpies de l'arterioesclerosi que afecta el cervell i que vulguin evitar pura i simplement democràtics.

La segona gran sorpresa han estat les desafortunadíssimes intervencions del cap del Govern de l'Estat, que ha parlat de "milimetrar", a partir d'ara, les competències autonòmiques. De què parla el Sr. Felipe González?. Com és possible admetre aquesta postura seva?. No està actuant contra el que preveu la Constitució, que és la possibilitat de desenvolupar les autonomies i que, comunitats autònomes com la nostra amplii les seves competències i la financiació de la pròpia autonomia?.

Siguem clars. El debat del dret a l'autodeterminació dels pobles o nacions és un debat possible i positiu. Ja és hora que l'activitat política també tenguí en compte els grans principis. I no hem d'oblidar que per un important col·lectiu dedones i homes conjuntament en la defensa de la individual, també volem fer èmfasi en la llibertat col·lectiva.

Un fet més que evident és que aquest debat sobre l'autodeterminació es desenvoluparà, a més a més del que ja s'ha fet al Parlament de Catalunya, al Parlament del País basc, de Canàries, Galícia, València i Balears. No vos sembla que és la primera vegada, en la història contemporània de l'Estat espanyol que, amb una certa simultaneïtat i amb matisos diferenciadors, a una sèrie de pobles o nacionalitats plantejem un dret bàsic?.

Per primera vegada a les institucions d'autogovern, les veus en favor de la no renúncia al dret a l'autodeterminació es faran sentir.

Me preocupa que el debat sigui coherent en tant en quan s'expressin idees que puguin servir per a una incorrecta inserció de les reivindicacions nacionalitàries en el context de l'evolució actual de la societat desenvolupada.

És essencial que en el debat que s'ha obert se tenguí com un dels objectius l'obtenció d'un poder polític propi, suficient per decidir el propi destí i, en definitiva, per a estructurar la seva convivència interna i regular les relacions externes amb altres nacions o col·lectivitats.

Feta aquesta mena de definició o d'objectiu actual, ens plantejam la insuficiència i el mal funcionament de l'actual sistema autonòmic. I a sobre, per afegit, se'ns diu des de Madrid que "milimetraran" les futures competències.

Les institucions no són una finalitat en si, sinó un medi per a millorar la condició dels ciutadans i la seva vida col·lectiva. tal com actuen avui en dia respecte a les autonomies el Govern de l'Estat i el Govern de les Illes Balears, hem d'afirmar amb rotunditat que gairebé valdria més deixar-ho anar.

És més que evident que les reivindicacions autonomistes en profunditat van lligades a la concepció de l'autodeterminació. Una consciència col·lectiva per part del poble, l'objectiu d'obtenir autonomia i la sol·licitud de la vigència del dret a l'autodeterminació, són conceptes que van interrelacionats.

De fet, des de Montesquieu, Rousseau, Mancini, Kant, Proudhon, Tocqueville, Trotski, Frantz, Pi i Margall, fins Roland Breton, en el seu decàleg dels drets de les ètnies, han configurat un important cos teòric que ens ha d'ajudar necessàriament a una reflexió en profunditat.

L'autodeterminació, la lliure determinació a l'autodecisió dels pobles, és un dret que existeix. Un ciutadà de les Illes Balears que ho negui, exerceix evidentment de nacionalista, però amb un nacionalisme confrontat o oposat al de les Illes Balears. Aquí sí que pens comença a ser greu observar com des de distintes ideologies s'han ajuntat, amb l'objectiu d'atacar el dret a l'autodeterminació, un grup nombrós d'individus.

Hem de recalcar que fins i tot s'han enfrontat a que es debati el dret a l'autodeterminació. La seva validesa en abstracte. Nosaltres volem mirar cap al segle XXI. Juntament amb el principi de l'autodeterminació, volem fer compatible amb ell la sobirania popular i, en aquest sentit, promoure sense limitacions la participació popular.

La base històrica, la legitimitat històrica, està de la nostra part. Això explica el grau d'histerisme dels que s'oposen als plantejaments que realitzam.

Estic en contra de la mitificació dels estats, de l'exclusivisme dels Estats Nacionals basats en el principi de la unitat indivisible i sagrada. Estic per, a partir de la realitat sociològica, cultural, econòmica i geopolítica, cercar fórmules que ens permetin un verdader poder a la nostra col·lectivitat i, al mateix temps, una solidaritat amb els altres pobles.

L'autodeterminació constitueix necessàriament un procés viu, constant i dinàmic, que no acaba quan un poble o nació té un poder polític propi, sinó que se manifesta de manera constant a dos nivells diferents: un intern amb un sentit precís respecte a l'autogovern, amb un govern participatiu a partir de l'expressió de la voluntat popular, en definitiva, amb una democràcia participativa; i a un altre nivell de tipus extern, que és la manifestació a través de la participació i la integració en les estructures supranacionals.

Un dels problemes indubtables és estructurar jurídic-políticament la voluntat sobirana dels pobles. En aquest sentit l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, cal recordar-ho, ens arribà per la via menor de l'article 143 de la Constitució de l'Estat i, ni tan sols els pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, pogueren manifestar el seu acord o desacord, tal com preveu l'article 151 de la Constitució.

Indubtablement partim de mínims i, a més a més, l'actuació quotidiana de l'administració de l'Estat i de l'autònoma ens volen seguir mantenint en aquests mínims.

Pens que un debat en serenitat sobre el dret a l'autodeterminació ens hauria de dur, com a mínim, cap a admetre i potenciar la nostra realitat nacional diferenciada en el conjunt de l'Estat, i a deixar de fer renúncies constants dels nostres drets nacionals. Una de les renúncies que de cap manera podem fer és la de partir del dret a l'autodeterminació.

Només així té lògica la defensa aferrissada del que preveu l'article novè del nostre Estatut d'Autonomia: "Les institucions d'autogovern, en compliment de la justícia, la igualtat i el progrés socio-econòmic entre els ciutadans de les Illes Balears, com a principis de la Constitució, així com la participació d'aquests en la vida política, cultural, econòmica i social. Igualment, inspiraran la funció de poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comunes dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cadascuna d'elles, com a vincle de solidaritat entre totes les illes".

A partir d'aquesta concepció és quan vertaderament podem parlar de solidaritat i de participació en projectes concrets de reestructuració política de l'Estat espanyol i d'Europa.

Ja està bé de renúncies. ja està bé de provincialismes. ja està bé de demagògies i, sobretot, ja és hora que, amb tota serenitat facem front a les ideologies contràries al desenvolupament de les característiques nacionals dels pobles de les Illes Balears.

En defensa de l'activitat

L'opció en favor del manteniment de l'activitat agrària a les Illes ha duit el nostre Grup a presentar tot un seguit de preguntes i propostes entre les quals destacam, pel seu contingut, un bloc de 3 Proposicions No de Llei tractades els darrers mesos. L'objectiu perseguit era clar: demandar del Govern una política que garanteixi unes compensacions econòmiques que permetin, a una agricultura cada vegada amb més dificultats, el manteniment d'una renda suficient per compensar la caiguda constant de la renda agrària, i d'altra banda, l'adopció de mesures que aturin el progressiu procés de terciarització del nostre camp, que du com a conseqüència l'abandonament de l'activitat agrària per part de la nostra pagesia.

L'opció en favor del manteniment de l'activitat agrària té diferents vessants a les Illes. D'una banda ha de servir per garantir la supervivència d'un sector, de gran importància a nivell cultural i social, vital pel manteniment dels trets culturals i d'identitat propis de les Illes.

D'altra banda, és la garantia del manteniment del medi natural, cada vegada més amenaçat per la progressiva utilització urbanística del sòl rústic.

En aquest sentit és alarmant la xifra de les 3.000 hectàrees de terres de cultiu abandonades en els darrers anys, i com la sobrevaloració del sòl rústic, unida a la caiguda de la renda agrària, amenaça amb augmentar aquestes xifres en poc temps si no canvien les actituds permissives de certes administracions. La progressiva parcel·lació, irreversible quan s'ha consolidat, du camí de canviar el tamany mig de les finques a moltes zones de les Illes, fent inviable la seva utilització agrícola rendable pel futur.

Aquesta sobrevaloració del sòl rústic, a partir de les expectatives semiurbanístiques que té, provoca, de rebot, la impossibilitat dels joves d'acudir a l'agricultura des de la propietat de la terra, resultant pràcticament inútils els ajuts prevists per l'Administració en aquest sentit. Evidentment la valoració del sòl a les Illes té molt poc que veure amb la de Castella o Andalusia per exemple. I per tant, els límits en les quantitats destinades a incentivar aquesta incorporació de joves es converteixen en un fre difícil de vèncer.

És fonamental, per tant, que l'Administració tenguí clara l'opció en favor d'una "illa verda", que impliqui la voluntat de mantenir "un teixit social al camp de les Illes" capaç de "conservar el medi ambient natural i de salvaguardar el paisatge verd en el decurs de segles d'activitat agrària", segons recomana la pròpia Comissió de les Comunitats Europees. (COM. 85.333).

Aquesta opció, que significa fer front al desafiament de mantenir una activitat agrària que afavoreixi la fixació de la població agrícola a la terra, no lliga en absolut amb una política incentivadora de l'abandonament de l'activitat agrícola subvencionada o bé de l'abandonament temporal de terres de cultiu, propiciades per l'Administració, de forma indiscriminada.

En aquest sentit és fonamental que l'Administració de les Illes entengui i sàpiga fer entendre a Madrid, i si és precis a Brussel·les, que una illa és un territori fràgil, i

que el manteniment de l'activitat agrària és vital pel manteniment del medi natural, que "pagès" és igual a "mantenidor del medi natural", a una zona com la nostra on la sobrepressió urbanística i la baixa renda dels agricultors amenacen amb despoblar el camp i donar-li utilitzacions semiurbanes.

Per açò la protecció que la CEE destina als agricultors de les zones de muntanya o de les zones desfavorides amb amenaça de despoblament s'haurien d'extendre també als pagesos de les Illes, acceptant que aquests fets fan que perilli una activitat que el mateix Consell Econòmic i Social de la CEE considera "necessària per a l'equilibri insular" en el seu dictamen sobre les regions insulars desfavorides, de juliol de 1987, en contraposició als "perills d'una reducció irracional de les terres de cultiu".

Tres són, per tant, les actuacions que demanàvem de l'Administració:

1.- La de procurar canvis estructurals que permetin augments de la rendabilitat agrària.

2.- La de posar fre a les utilitzacions no agrícoles del sòl rústic.

3.- La de posar en pràctica una política compensatòria de les rendes agràries, que partesci de la necessitat de mantenir la qualitat de vida dels agricultors.

La formació i la informació esdevenen vitals en tot aquest procés i l'Administració, que ha de donar aquests serveis, necessita superar les actituds incentivadores, dinamitzadores. Transformar en empresaris als nostres agricultors, assegurant el seu assessorament tècnic i de gestió d'empreses, és una tasca pendent i urgent a la que s'han de dedicar esforços preferents.

Totes les societats industrialitzades en l'Europa occidental han fet l'opció d'instituir diversos mecanismes de protecció del sector agrari. Ara és el moment que ho faci també l'Administració autonòmica de les Illes, i per açò fa falta una actitud ben contrària a la que es manifesta a la nova llei (ara encara projecte de llei) del Sòl Rústic. Una llei liquidadora de l'activitat agrària per la via de la permissivitat urbanitzadora. Una actitud, que hauria d'assumir actuacions incentivadores del manteniment de l'activitat agrària, de millora decidida de la qualitat de vida dels pagesos (electrificació, telefònica rural, accessos...), i que propiciï noves orientacions productives i unes organitzacions capaces de garantir la participació dels pagesos en els processos de transformació i comercialització.

És evident que aquest plantejament xoca de front amb els criteris d'aquells que sols cerquen els beneficis immediats i que consideren que la terra és una simple mercaderia, subjecte a les lleis sagrades del mercat, i que si la demanda així ho vol, s'han de considerar des del punt de vista urbanístic (el camp és un conjunt de solars, amb arbres o parets seques, potser provisionalment amb vaques que hi pasturen, però al cap i la fi, solars edificables), i que qualsevol altre plantejament atemptaria contra la llibertat individual.

EL CATÀLEG D'ESPais NATURALS

Quan el Conseller Saiz, després de fer-se pregar pel Parlament en repetides ocasions, presentà el que anomenam "Catàleg d'Espais Naturals", ja li ho diguérem: ens presentava un mort perquè el Parlament el ressuscitàs, inútil, tal com es feia. Deia, literalment, a la memòria, que es tractava d'un "document informatiu per quan es redactin les Directrius d'Ordenació del Territori, document bàsic de planificació urbanística, previst a la Llei d'Ordenació Territorial, que no té termini ni previsions.

La tramitació del Catàleg no ha estat gens àgil. Les ponències se celebraven amb una periodicitat irregular, de mesos. Hem fet repetides demandes i protestes per aquesta manca d'agilitat que atribuïrem a la manca d'iniciativa del president de la Comissió, el Sr. Ricci. Ell, però, replicà que intentava convocar la ponència, i el president del Parlament, Jeroni Albertí, no ho acceptava. En els dos casos, la manca de tramitació del catàleg seria deguda a un parlamentari dels que donen suport al Govern.

La situació s'ha fet insostenible, i aquests darrers temps, la ponència ha accelerat els seus treballs, i avui ens trobam que hi ha ja propostes alternatives a les del Govern, ben concretes, i primeres retxes sobre els plànols. La feina no està, ni de molt, acabada, però ens hi hem posat de veres.

Ha costat, perquè a més de les intencions del Govern, manifestes a la memòria, els plànols presentats eren molt deficientes (vegeu la il·lustració), il·legibles, i a més hem anat rebent un allau d'informació, no sempre necessària, fins que hem reunit, cada un dels ponents, més de vint Kgs de paper!

LES NOSTRES PROPOSTES AL CATÀLEG

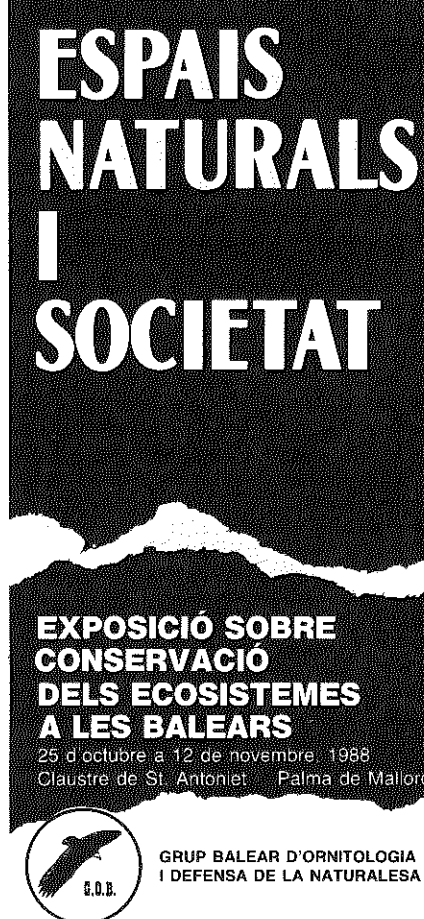
Per la nostra part, consideram que el tema del catàleg és vertaderament molt important (encara que no és la batalla final per la Conservació dels Espais Nat-

urals de les Illes, ni d'un territori ben gestionat; però dins de tot aquest procés, és un punt decisiu). Atesa aquesta importància manifesta, hem procurat imprimir a la ponència uns principis i un ritme tan positius com sigui possible. No renunciarem a cap principi, ni a cap indret important, però cercam el catàleg que les altres forces polítiques i que la societat d'aquestes illes pot assumir.

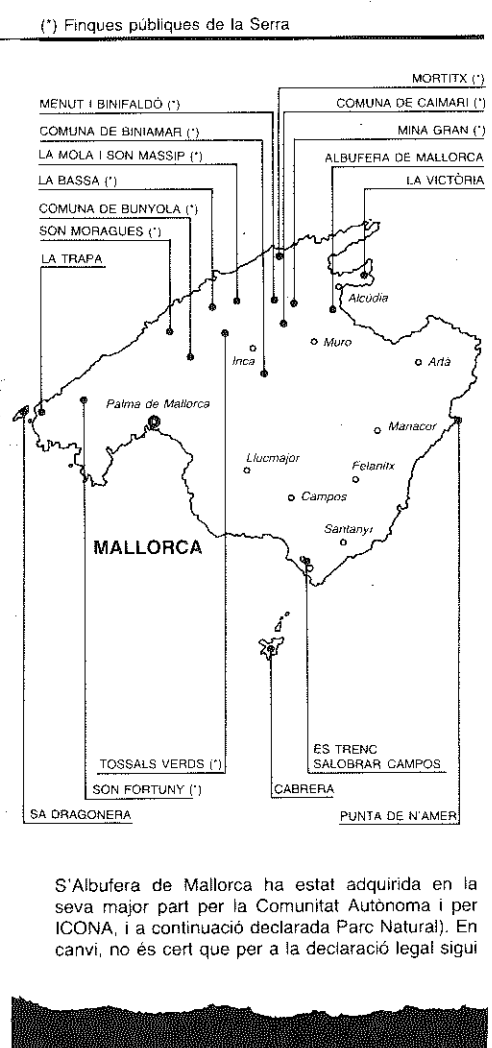
La majoria dels límits que ha proposat el Govern són inadequats, en el seu detall, i hem proposat ajustar-los a la lògica i a les necessitats reals del territori. No té sentit incloure dins el catàleg, vol dir que dins els terrenys catalogats hi caben urbanitzacions, i algú n'hi voldrà de noves). Però sobretot, el Govern havia exclòs del catàleg espais d'un gran interès, com les dunes de Son Real (a Santa Margalida), diversos torrents i barrancs d'aquella zona, alguns espais litorals importants (com per exemple, a Felanitx), etc...

Però sobretot, el que cal exigir és que els terrenys catalogats siguin vertaderament preservats, des de ja. Com aconseguir-ho? Entenem que no sols a través d'una preservació urbanística, la més important, sinó amb un pla d'actuacions més concret. Per altra banda, els terrenys catalogats no són homogenis: la Serra de Tramuntana no pot ser considerada de la mateixa manera que la Punta de N'Amer, per exemple. Els espais més grans, com la pròpia Serra, no són homogenis: el Torrent de Pareis o el Masanella no són el mateix que Lluçà o Fornalutx. Aquesta situació és igual als Amunts d'Eivissa: els penyalars d'Aubarca mereixen un altre tipus de protecció que els bellíssims poblets de Sant Miquel o de Corona.

Com solventar això? Entenem que el catàleg ha de tenir dues categories o dos tipus de protecció. Una, per espais grans i poblats, de tipus fonamentalment estètic i paisatgístic, mitjançant l'aplica-

ció de la figura del "Paisatge Protegit" Revista per la legislació. En aquests grans conjunts, i en general a tots els espais catalogats de menor entitat, el que cal són espais protegits de debò, no sols urbanísticament, sinó amb una responsabilitat de gestió real per part del Govern. Hem proposat, per tant que s'hi apliqui la Llei de protecció dels Espais Naturals, i el catàleg, amb la seva publicació com a llei, impliqui que el Govern ha de redactar uns Plans d'Ordenació dels Recursos naturals determinant en cada cas quina ha de ser la fórmula de conservació més adient (Parc, reserva o Monument Natural). Evidentment, en cap cas hi caben urbanitzacions. Ja n'hi ha prou: per unes illes dignes, ens en sobren!

S'Albufera de Mallorca ha estat adquirida en la seva major part per la Comunitat Autònoma i per ICONA, i a continuació declarada Parc Natural. En canvi, no és cert que per a la declaració legal sigui

AMB BAST I BEASSES BUIDES? QUÈ TRAGINA L'ASE

Durant els darrers anys del franquisme, quan els tecnòcrates ocupaven el poder que el dictador els deixava exercir, els Ministres sortien a l'estranger i, no podent declarar-se obertament antidemòcrates, comprenien la democràcia per als pobles europeus, però... -deien-... és que "el pueblo español aún no está preparado para la democracia". Ens tenien per menors d'edat, i ja se sap, a un menor no se l'ha de deixar jugar amb joguets perillosos. Una actitud semblant a la d'aquells tecnòcrates està seguint el Govern de les Illes Balears respecte als Consells Insulars en tot el referent a la necessària descentralització administrativa.

Vegem, si no, la gasiveria d'un Govern que s'ha vanat de dir que els Consells són els "pilars bàsics" de l'Autonomia al nostre arxipèlag i que en els 7 anys que duu el President Cañellas al front de l'executiu, no ha estat capaç de passar de les paraules als fets. El 23 de gener de 1984 la premsa i ràdio menorquines recollien declaracions del M. Hble. President en què anunciava l'elaboració d'un "plànol" de prioritats en matèria de delegació de competències als Consells Insulars, sobretot en matèries com Agricultura, Indústria i Comerç, Cultura i Turisme, que corresponen a Departaments que

ja havien tocat sota quant a transferències procedents de l'Estat, i afirmava que aquesta qüestió descentralitzadora esdevé la base de la viabilitat de la nostra autonomia".

D'aquests grans discursos -reiteradament pronunciats també a Eivissa- no en queden ja ni els ecos. L'únic que s'ha vist fins ara ha estat un Decret d'encomana de gestió ordinària als Consells de Menorca i d'Eivissa i Formentera en matèria d'Agricultura, i una proposta impresentablement formulada per la Conselleria de Cultura de procedir a una encomana en escasses qüestions relatives al seu Departament.

Convé recordar que l'entrada en vigor de la Llei 5/1989, de 13 d'abril, de Consells Insulars -dia 18 de maig de l'any passat- converteix les anomenades "encomanes de gestió" en figures gairebé obsoletes. Val a dir que no calia esperar la Llei de Consells Insulars per assolir aquests mínims nivells descentralitzadors, ja que es podien haver desenvolupat a partir de la Llei R.B. de Règim Local i així el nostre Grup ho ha vingut reclamant ja en l'anterior legislatura. Crèiem llavors que el coneixement dels temes de gestió político-administrativa, la informació, coordinació i cooperació Govern-Consell que les encomanes de gestió havien de propi-

ciar afavoririen posteriorment l'assumpció de les transferències d'una administració a altra, perquè s'hauria pogut fer un "rodatge" i una experimentació del seu funcionament. Ara que la Llei de Consells permet desenvolupar l'article 39 de l'Estatut i atribuir com a pròpies dels Consells les matèries que són competència de la Comunitat Autònoma en la seva gestió i execució dins cada àmbit insular; ara, no obstant açò, vénen els Srs. del Consulat de mar a vendre'ns "encomandes".

Davant la posició d'acatament acrític dels Consellers del P.P., "obligats" a prestar suport a les decisions del seu Govern, i l'actitud de rebuig del P.S.O.E. a "carregar" per ara (?) de majors funcions els Consells Insulars, la feina del grup Nacionalista i d'Esquerres ha estat la feina d'exigir el desplegament de la Llei, que concreti les virtualitats descentralitzadores de l'Estatut. per açò recolzam la Proposició de Llei de transferències en matèria de Règim de Sòl i Urbanisme, però, atès que el procés d'elaboració d'aquesta Llei ja dura més d'un any i que aquesta tònica serà dominant en la majoria de les matèries (o sigui que l'exercici de competències autonòmiques pels Consells es produirà sens dubte ja dins la legislatura sorgida de

les eleccions de l'any 1991), manifestam la nostra disposició favorable a rebre el màxim d'encomanes de gestió, açò sí: degudament valorades i delimitades d'acord amb l'art. 27 de la Llei de Consells Insulars. Pensam que aquestes tímides passes descentralitzadores no són cap excusa perquè el Govern refermi la tramitació de projectes de Llei de transferències. El grup Nacionalista i d'Esquerres no renuncia a res. Ni al dret d'autodeterminació; menys encara a desenvolupar el nostre autogovern, conscients que aquest es reforça i legitima en la mesura que se'n distribueix la responsabilitat a les administracions més properes als ciutadans perquè sigui més factible llur participació i s'asseguri una pràctica transformadora i progressista.

◆ Sgt. Joan F. López Casasnovas

N.B.: Que el lector no s'engani: fins l'hora d'ara la dinàmica de cooperació entre administracions ha resultat molt poc activa i l'encomana de gestió en Agricultura ha estat reiteradament burlada en els pocs mesos que duu de vigència. La malaltia no es localitza, però, en els textos escrits (lleis o convenis signats), sinó en les persones encarregades de complir-los (manca de comunicació, de voluntat, protagonismes absurds, partidismes de via estreta...) No s'ha d'imputar a les normes (així i tot força millorables) allò que és responsabilitat de polítics amb noms i llimatges!